
Årsmelding 2012

1 Innledning

Norge er en av verdens ledende sjømatnasjoner, og fiskeri- og havbruksnæringen er kunnskapsbasert. Dette gjør forskning og utvikling (FoU) til et viktig virkemiddel for å videreføre og styrke næringens konkurranseevne og bærekraft.

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF) er et offentlig forvaltningsorgan som er underlagt Fiskeri- og kystdepartementet, og blir ledet av et styre.

FHF's visjon:

Næringsrettet FoU for en bærekraftig og lønnsom sjømatnæring i vekst.

FHF's overordnede mål:

FHF skal skape merverdier for sjømatnæringen gjennom næringsrettet forskning og utvikling.

I løpende dialog med fiskeri- og havbruksnæringen, identifiserer FHF næringens FoU-behov og utarbeider kort- og langsiktige FoU-strategier. Med utgangspunkt i disse strategiene tar FHF initiativ til og finansierer FoU-prosjekter med generell nytteverdi for hele eller deler av næringen. FHF følger opp prosjektene og har en aktiv kommunikasjon av resultatene til næringen for å bidra til implementering og nytte.

FHF er lokalisert i Oslo, Tromsø, Trondheim og Ålesund og ble opprettet i 2001.

FHF's inntektsgrunnlag er en avgift – innbetalt av næring – på tre promille av eksportverdien for fisk og fiskevarer. Midlene går ikke gjennom statsbudsjettet, og disponeres av FHF's styre innenfor rammene gitt i en egen lov (2000-07-07-68) og to egne forskrifter.

FHF's styre

FHF blir ledet av et styre på syv personer. Styremedlemmer foreslås av Norges Fiskarlag (to personer), Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening (tre personer) og Landsorganisasjonen i Norge (to personer). Styret oppnevnes av Fiskeri- og kystdepartementet (FKD), som har vedtatt en egen styreinstruks.

Følgende styre og vararepresentanter for perioden fungerte frem til 31.12.2012:

- Jan Skjærvø, styreleder
- Rolf Jørn Karlsen, 1. nestleder
- Irene Heng Lauvsnes, 2. nestleder
- Magnar Pedersen
- Alf-Helge Aarskog
- Grete Andreassen
- Eirin Roaldsen

Vararepresentanter til FHF's styre

- Kurt Karlsen (for Jan Skjærvø)
- Helge Lønnes (for Rolf Jørn Karlsen)
- Trine Danielsen (for Irene Heng Lauvsnes)
- Mona Lindal (for Magnar Pedersen)
- Renate Larsen (for Alf-Helge Aarskog)
- Anne Berit Aker Hansen (for Grete Andreassen)
- Egil Sørheim (for Eirin Roaldsen)

Tre av styrets medlemmer er kvinner, og kravet om 40 prosent kvinneandel er dermed oppfylt.

Det ble i 2012 gjennomført fem styremøter. I tillegg har styret behandlet syv saker som sirkulasjonssaker.

Arbeidsform

To grunnleggende trekk ved FHF's arbeidsform er at FHF investerer midler på eget initiativ (ikke gjennom søknader), og at midlene investeres i samsvar med kort- og langsiktige strategier som er utarbeidet i dialog med næringen. Dette er nedfelt i forskriften om FoU-avgift.

FHF mottar en rekke innspill gjennom året, fra næringsaktører, FoU-institusjoner og andre aktører. Samtlige innspill blir behandlet av FHF's administrasjon og ingen beslutninger om å gå videre eller ikke med et innspill blir fattet av én enkeltperson.

Med utgangspunkt i handlingsplanens prioriteringer for gjeldende budsjettår, tar FHF initiativ til å opprette konkrete FoU-prosjekter og -programmer, hovedsakelig av langsiktig karakter.

Prioriteringer diskuteres i FHF's rådgivende faggrupper.

Ny kunnskap og nye løsninger som følger av FoU-prosjektene, formidles fortløpende til næringen gjennom blant annet samlinger, foredrag, nyhetsartikler og trykksaker.

Prosjektinformasjon og prosjektdokumenter gjøres offentlig tilgjengelig på FHF's nettsider www.fhf.no

Organisering og næringstilknytning

FHF sørger for en sterk næringsforankring på flere nivåer. På øverste nivå består FHF's styre av representanter for næringen. Dernest er det etablert rådgivende faggrupper innen de fleste sektore, som består av representanter fra næringen. Disse oppnevnes av styret etter innstilling fra næringsorganisasjonene. Faggruppene er sentrale i arbeidet med strategi og innretning innen den enkelte sektor.

Per 31.12.2012 hadde FHF følgende faggrupper:

- Fiskeriteknologi, fiske & fangst
- Marine ressurser, fiske & fangst
- Hvitfisk, industri og foredling
- Pelagisk, industri & foredling
- Konvensjonell, industri & foredling
- Skalldyr, industri & foredling
- Kvalitet, laks & ørret
- Robust fisk & bærekraftig havbruk
- Marint restråstoff

Totalt mer enn 80 personer i næringen var gjennom faggruppene engasjert i FHF's strategier og prioriteringer.

I samråd med faggruppene oppnevnes i tillegg ressursgrupper for kortere eller lengre tidsrom når særegen kompetanse innen et avgrenset felt er nødvendig. På prosjektnivå oppnevnes det styringsgrupper og/eller referansegrupper med næringsrepresentanter.

Samarbeid med andre virkemiddelaktører

FHF har tett samarbeid med både Norges forskningsråd og Innovasjon Norge.

Samarbeidet er forankret i samarbeidsavtaler om strategiarbeid, arbeidsdeling og samordning. Begge organisasjonene har observatører i FHF's styre.

FHF har ulike former for samarbeid med Norges forskningsråd gjennom de forskjellige forskningsprogrammene Havbruksprogrammet, BIONÆR, MAROFF og FORNY. Blant annet deltar FHF med observatør i enkelte programstyrer, i dialogmøter og med hel- eller delfinansiering av prosjekter delvis basert på felles utlysninger.

FHF samarbeider tett med Innovasjon Norge. Det er finansieringssamarbeid og faglig samarbeid både på sentralt nivå og gjennom Innovasjon Norges regionkontorer. FHF søker også løpende dialog med de regionale forskningsfondene langs kysten.

FHF er gjennom vedtak i Stortinget forpliktet til å bruke i gjennomsnitt 50 mill. kroner årlig på å kjøpe FoU-tjenester fra Nofima.

Midlene tildeles Nofima gjennom prosjekttilsagn, ikke som rammebevilgninger.

Vurdering av Nofima som FoU-institusjon i de enkelte prosjekter skal skje på lik linje med øvrige FoU-institusjoner, på faglig og økonomisk grunnlag og skal ikke påvirkes av den økonomiske langsiktige forpliktelsen. I budsjettåret 2012 var det inngått prosjektavtaler som innebar 46 mill. kroner til Nofima. I 2011 lå det samme tallet på 54 mill. kroner og gjennomsnitt for de to siste årene blir dermed 50 mill. kroner.

2 Aktiviteter i 2012

FoU-aktiviteter innen de enkelte bransjer og områder er beskrevet i etterfølgende kapitler.

Resultater og mer informasjon finnes på FHF's nettsider, www.fhf.no

Fellestiltak for fiskeri-og havbruksnæringen

Markedsforskning

FHF's markedsforskning skal være næringsrettet. Det vil si at den skal være forankret i næringens behov og gi direkte nytte for aktører i næringen.

Markedsforskning og -analyse utøves og finansieres av flere andre institusjoner, og spesielt i forhold til Norges sjømatråd vil det være overlappende felt. FHF skal ikke finansiere aktiviteter som naturlig hører innunder andre finansieringskilders ansvarsområder. I den forbindelse har FHF og Norges Sjømatråd etablert et tettere samarbeid for å sikre at viktige markedsforskningsutfordringer blir koordinert på en best mulig måte.

FHF har i 2012 prioritert følgende temaområder innenfor markedsforskning;

- Etterspørselsforhold knyttet til bærekraft og miljø
- Effekten av å innføre Marine Stewardship Council (MSC)-sertifisering
- Redusert klimapåvirkning fra sjømatnæringen
- Posisjonering av viktige norske sjømatprodukter i sentrale markeder
- Produktdifferensiering og konkurransefortrinn
- Konsum av rå sjømat – storskala
- Produksjon i Kina – påvirkning på markeder for hvitfisk
- Strekkodemerking på sjømatprodukter
- Prissykler for laks 2011-14 (samfinansiering med Norges forskningsrådet)

Kompetanseprogram FoU-strategi og -ledelse

FHF besluttet i 2012 igangsetting av «Kompetanseprogram for FoU-strategi og -ledelse i sjømatnæringen», som er et treårig prosjekt med grunnlag i et forprosjekt i 2011. Prosjektet er så langt finansiert av Innovasjon Norge og FHF, og FHF vil stå som eier og driver med en egen prosjektleder. Ansettelse er foretatt i 2012 og prosjektet starter i 2013.

Formålet med kompetanseprogrammet er at aktører i næringen skal få økt nytte i egen bedrift av den totale marine FoU-innsatsen som skjer og dessuten bli sterkere premissgivere innenfor FoU.

I tillegg er det et mål at bedriftenes økte FoU-innsikt vil bidra til økt FoU-aktivitet og økt total marin FoU.

CREATIV

FHF har videreført satsingen på effektiv energibruk i fiskeindustrien gjennom CREATIV, som er et nasjonalt forskningsinitiativ for energieffektivisering.

Sett Sjøbein

FHF har også gitt støtte til arbeidet i kompetanse- og rekrutteringsprosjektet Sett Sjøbein med 2 mill kr. i 2012.

Sjømat og helse

FHF og Norges forskningsråd hadde våren 2012 en fellesutlysning innen Sjømat og human helse. De innkomne søknadene ble vitenskapelig vurdert av et internasjonalt fagpanel, og som resultat av denne utlysningen ble prosjektet «Fish Intervention Studies (FINS) / Spiseforsøk med fisk» etablert i FHF. Prosjektet er inndelt i to hovedtema: metabolsk og mental helse som følge av å spise laks, hvitfisk eller pelagisk fisk, og resultatene fra prosjektet vil kunne være med på å legge grunnlaget for de neste kostanbefalingene både i Norge og i utlandet. Prosjektet har en rekke partnere, både internasjonale og norske, og flere bedrifter deltar i konsortiet.

Totalutnyttelse av fiskeråstoffet

Fagsjef for marint restråstoff ble ansatt i desember 2011. Det ble etablert faggruppe for marint restråstoff med 12 deltakere fra næringen, og med observatører fra FKD, NFR, IN og FHL. Det er etablert en strategi for området gjennom arbeidet i faggruppe,

gjennomføring av åpen workshop og gjennom diskusjoner med aktører i næringen. Enkelte prosjekter som tidligere var initiert av Stiftelsen RUBIN er koordinert mot avslutning og delvis videreføring «Skånsom sløyemaskin for fiskeflåten», «Lite oksiderte omega-3-oljer og mulige helsefordeler» og «Lukt- og smaksnøytrale marine proteiner»

Sentralt i strategien for marint restråstoff står lønnsomhet fra økt utnyttelse av restråstoff fra hvitfisk. Det er initiert prosjekter som støtter under flere parallelle utnyttelsesmuligheter for dette. Det gjelder ensilering av restråstoff om bord i fiskefartøy, frysing av restråstoff for videre anvendelse i ingrediensindustri og fraksjonert utnyttelse. I forbindelse med nybygging i havfiskeflåten skjer ellers en viss installasjon av fiskemelfabrikker.

Økt lønnsomhet fra utnyttelse av marint restråstoff innbefatter samspill, og delvis samfinansiering med de øvrige bransjeområder i FHF. Prosjekter knyttet til pelagisk konsumindustri; «Umoden silderogn til konsum» og «Restråstoff til konsum», og knyttet til fiske og fangst; «Utvikling av restrukturert lineagn», er eksempler på dette. I forhold til verdikjede havbruk er komplettering av metodeutvikling for behandling av kategori 2 biprodukt, finansiert i 2012. FHF har støttet opp under planlegging av «Internasjonal Marin Ingredients Conference 2013» ved økonomisk støtte og deltakelse i programkomite, og deltatt i arrangering av «Maring Fagdag» november 2012.

Fiske og fangst

FHF's innsats innen fiske og fangst har vært fordelt på fiskeriteknologi og marine ressurser. Fiskeriteknologi har hatt fokus på redskaps- og fartøyteknologi, samt kunnskap om flåtetilpasning, ressurser og miljø, mens marine ressurser har fokusert på fangstbasert akvakultur og mellomlagring, utnyttelse av lite utnyttede marine ressurser (LUR), samt økt verdiskaping i kystfiske.

Fiskeriteknologi

Rekordstore bestander av norsk arktisk torsk og hyse i tillegg til endrede biologiske forutsetninger bidro til nye utfordringer i gjennomføringen av både fisket i torskefiskeriene og pelagiske fiskeri. Risiko for sprengning av redskap, neddreping av fisk, kvalitetsforringelse som følge av store hal, lavere fiskepriser og høye agnpriser dannet grunnlag for at FHF i 2012 satset tungt på prosjekter som bidrar til økt fangstkontroll, økt kvalitet og økt kostnadseffektivitet. I tillegg ble det lagt ned mye FoU-arbeid i å forbedre enøk, utslipp av klimagasser og ressurs- og miljøpåvirkning generelt både når det gjelder fartøyutvikling og redskapsutvikling.

Store og tette forekomster av norsk arktisk torsk bidro til store utfordringer mht faren for redskapssprengning og kvalitetsforringelse i fisket med spesielt trål og snurrevad. Det ble derfor igangsatt et arbeid for å kartlegge og utvikle prosjekter med fangstkontroll som hovedfokus. Mengdebegrensning, artsseleksjon og størrelsesseleksjon er sentrale tema i FoU- arbeidet. Innen kystfisket var fortsatt kostnadseffektivisering viktigste FoU oppgave. Gjennom prosjektet "Automatisert egning for kystlineflåten" oppnådde man gode resultater med ei effektivitesforbedring på 30% i selve egneprosessen. Prosjektet løper også i 2013, og man forventer å øke kostnadseffektiviteten i fiskeriet ytterligere i løpet av prosjektperioden. I samme periode har det vært testet og sammenlignet tre ulike typer teiner. Målet er å utvikle en effektiv teine. Teinefiske er et svært ressurs- og miljøvennlig fiskeri som gir gode muligheter for levendelagring. Det ble også kjørt et forprosjekt på å kartlegge mulighetene for å ta i bruk og effektivisere runddorg i sei og hysefisket. Utvikling av restrukturert, artsspesifikt agn viste seg å være et omfattende tema med høy kompleksitet, og en kom ikke i mål med ønsket gjennomføring av prosjektaktiviteter i 2012. Det vil bli holdt høyt trykk på temaet også i 2013.

For å sikre god oversikt og implementering av FoU- resultater, startet FHF i 2012 et prosjekt med formål om å etablere en database over all redskapsutvikling foretatt av norske FoU institusjoner.

Innen pelagiske fiskeri er utfordringene store med hensyn til fangstkontroll. Gjennom FHF prosjektet "Utvikling av ressurs og miljøvennlig notteknologi" ble det i 2012 jobbet med å finne gode løsninger mht skånsom slipping, prøvetaking av fisk i nota og ny flåsnurpe for å unngå at fisk flyter over flåen. Prosjektet har bidratt med positive resultater så langt, blant annet et forslag til slippemetodikk og ny teknologi for prøvetaking i not. Det ble også jobbet med å utvikle metodikk for å kartlegge fangstsammensetning og mengde i halet før og under selve fangstprosessen, men før tregning.

Fiskeflåten har lenge etterspurt et system som kan gjøre det mulig å overføre redskapsposisjoner elektronisk til kartplotter slik at en unngår merarbeid med å legge inn informasjonen manuelt. Etter grundig gjennomgang med berørte parter ble det i desember 2012 etablert et prosjekt for med formål om å løse problemstillingen, samt kartlegge mulighetene for å benytte portalen Barentswatch til dette formålet og eventuelt til å innhente annen viktig informasjon for elektronisk overføring.

Automatisert fangstbehandling hadde også i 2012 høy prioritet. For å bevare kvaliteten på fisken gjennom verdikjeden er det spesielt viktig at den blir håndtert riktig i alle deler av fangstprosessen, både når det gjelder ombordtaking, avliving, sløying, rask nedkjøling og kjølelagring ombord. Store fangster gjør det utfordrende å produsere fisken fort nok til å opprettholde god kvalitet. Innen hvitfisk ble det spesielt jobbet med automatisk fangsthåndtering på individnivå og gode kjøleregimer, mens romutforming, strømningsanalyser, vektestimering og kvalitetskontroll sto sentralt innen pelagisk sektor.

Energinettverk for fiskeflåten ble videreført i 2012, og har vist seg å være svært nyttig for både nasjonale og internasjonale fiskebåtrederi. Prosjektets formål er å bidra til et lavere energiforbruk og utslippsnivå for hele den norske fiskeflåten gjennom å fremskaffe et grunnlag for å igangsette utslipps- og energireducerende tiltak i fartøy samt gjøre energidata og analyser tilgjengelig for ytterligere FOU-aktiviteter og informasjonsspredning. FHF er også blitt engasjert i flere store forskningsrådsprosjekt deriblant «Beslutningstøttsystem for ringnotfartøyer» som har som målsetting å optimalisere energiforbruket under ulike driftsforhold om bord i ringnotfartøy. I prosjektet «Improved vessel design and operation» er det utført en meget omfattende instrumentering ombord i tråleren Prestfjord som bl.a. skal brukes til utvikling av systemer for mer effektiv drift og design av fiskefartøy.

Et prosjekt for vektestimering av pelagisk fisk om bord i ringnotfartøy videreføres i 2013 med tanke på implementering. Kuldemediet Freon (R-22) blir forbudt å bruke etter 1 januar 2015 og FHF er engasjert i to prosjekt vedr. utvikling og uttesting av nye kjøle- og fryseanlegg med CO₂ som arbeidsmedium. For kystfiskeflåten ble det igangsatt et prosjekt for simulering av effekten av å bruke finner for å dempe stampebevegelse og et prosjekt for å vurdere stabilitet og stabilitetsmarginer for de minste fartøyene ble igangsatt for å finne fram til de mest formålstjenlige tiltak når det gjelder nytt/forbedret regelverk, bedre fartøykontroll og riktig utrustning.

Forholdet mellom rammebetingelser fra myndighetene, tilgjengelig teknologi og fiskeflåtens driftsform, er sentrale problemstillinger med tanke på en fremtidig tilpasning av flåteleddet. FHF finansierte i 2011/ 2012 prosjektene «Fiskeflåtens fremtidige rammebetingelser - forprosjekt» og «Konsekvenser av friere redskapsvalg» hvor prosjektets målsetting er å gi forvaltning, næringsorganisasjoner, private aktører og andre berørte parter en analyse av mulige konsekvenser og effektiviseringsgevinster av friere redskapsvalg.

FHF bidro i 2012 til bedre helse, miljø og sikkerhet i fiskeflåten gjennom prosjektet Fiskebåt som sikker arbeidsplass. Årsaksforhold til alvorlige ulykker er identifisert og man har undersøkt betingelser for sikker kommunikasjon om bord.

Marine ressurser

FHF har bidratt med næringsrettet FoU for å oppnå en bærekraftig og lønnsom høsting av marine ressurser. Med dette menes optimal utnyttelse av kvoter og kommersialisering av lite utnyttede marine ressurser. Sameksistens mellom fiskeri og havbruk har også kommet inn som en viktig satsning i 2012. Fokus har vært på å finne tiltak som kan gi gevinst for begge næringer.

Det var i 2012 økende interesse både i næring og politisk for å fange en større andel torsk levende og sette den i merd. FHF har fulgt opp dette med en satsning på levende fangst, lagring og marked. Innenfor området er det avsluttet en større satsning på mellomlagring, fôr og foredling. Faghåndbok i fangstbasert akvakultur er ferdigstilt. Dette er et viktig bidrag til formidling og implementering av kunnskap.

Satsningen fortsetter innenfor lite utnyttede marine arter knyttet til utnyttelse av kråkeboller. Det er skrevet en handlingsplan for kråkebolle hvor fokus er å se på dette som en ressurs og ikke et problem. Prosjekt på ROV-basert høstningsmetode for kråkeboller er levert. ROV vil være en billigere, mer effektiv og sikrere metode for fangst av kråkebolle enn bruk av dykkere. Arbeidet med kråkeboller går videre i 2013.

Prosjekt på kongsnegl ble avsluttet i 2012, dette har ført til en økt interesse blant næringsutøvere for å satse på kongsnegl.

FHF bidrar til gode næringsrettete prosjekter som kan gi en økt lønnsomhet innenfor sjøpattedyr. Prosjektet ombordproduksjon av selolje startet opp i 2012 og målet er å øke lønnsomheten for selfangst.

Innenfor sameksistens har man satt i gang første fase i prosjektet Tiltak for positiv sameksistens: ProCoEx. Målet i første fase er å få en kunnskapsstatus på området og kartlegge hvilke tiltak som kan være aktuelle for å legge til rette for god sameksistens mellom fiskeri og havbruk

Industri og foredling

Innenfor industri/foredling har FHF's innsats vært fordelt på fire sektorer: pelagisk, ferskfisk/filet, konvensjonell og skalldyr mm.

Ferskfisk/filet

FHF har i 2012 videreført forskningen for å fremme temperaturstyring og kvalitetsforbedring fra fangst til marked. Det er gjort nye forsøk med bruk av kompakt slag/bløggemaskin ved fangstbehandling om bord i store snurrevadbåter. FHF fokuserer på kvalitetsheving med utgangspunkt i forbedret utblødning av råstoff, levendefangst og levendelagring, samt tidlig (pre-rigor) prosessering. FoU-arbeid for å videreutvikle analysemodeller for måling av kvalitet/ferskhet og forbrukeraksept med et håndholdt VIS/NIR-instrument er videreført.

Sjømatnæringen og FHF mener økt automatisering vil være viktig for å øke lønnsomheten og konkurransekraften i filetnæringen for hvitfisk. Trimming av fileter med fjerning av tykkfiskbein er i dag svært arbeidskrevende, og automatisering av denne operasjonen vil kunne redusere arbeidskraftkostnadene betydelig for norsk industri. Samtidig øker arbeidskostnadene i lavkostland som Kina, slik at Norges konkurransesituasjon ved mer automatisert produksjon av filet kan bli betydelig forbedret. FHF fokuserer på løsninger både for utskjæring og plukking av pinbone. Utvikling av nye vision-systemer for nøyaktig påvisning av pinbone i 3D vil være en viktig del av løsningen. Det kan gi grunnlag for en mer presis utskjæring av pinbone, med et økt utbytte på 2 - 5 % sammenlignet med manuell utskjæring ved bruk av operatører. Videre kan bedre visionsystemer gi økt nøyaktighet ved plukking av bein, slik at utbytte og andelen av beinfrie fileter øker.

Økt lønnsomhet i torskesektoren

FHF finansierer et femårig forskningsprogram (2011–2015) som skal gi økt kunnskap om muligheter for økt lønnsomhet i sektoren. Kunnskapen skal danne grunnlag for forslag til tiltak kan bidra til det.

Det skal og utvikles faglig og teoretisk kunnskap som kan bidra til bedre forståelse av hvordan et samspill mellom offentlig forvaltning og næring kan bidra til å øke verdiskaping med utgangspunkt i fornybare fellesressurser.

Fokus har i 2012 vært rettet mot å utvikle økt kunnskap om hvilke politiske og institusjonelle samfunnsbindinger som er knyttet til norsk torskesektor, med bl.a. følgende fokus:

- Sammenligne politiske og institusjonelle samfunnsbindinger i torskesektoren med tilsvarende bindinger i andre deler av norsk sjømatnæring og øvrig norsk industri.
- Utvikle kunnskap om sammenheng mellom sektorspesifikke rammebetingelser/lovverk og struktur- og lønnsomhetsutvikling i torskesektoren.
- Drøfte konsekvenser av endringer av rammebetingelser/lovverk for fremtidig struktur- og lønnsomhetsutvikling i torskesektoren.
- Dokumentere de økonomiske rammebetingelser for bedrifter lokalisert i Norge.
- Sammenligne de økonomiske rammebetingelsene ved lokalisering i Norge med alternativ lokalisering, og sammenliknet med internasjonale konkurrenter.
- Utvikle teoretiske modeller om hvordan nasjonale økonomiske rammebetingelser påvirker internasjonal konkurransekraft, lønnsomhet og lokalisering i torskesektoren.
- Kartlegge markedsmessig potensial for ulike torskearter.
- Evaluere og dokumentere effekten av ulike fangstreguleringer for fangstmønster, strukturutvikling og lønnsomhet i torskesektoren
- Foreslå ulike justeringer av dagens fangstreguleringer for å fremme et fangstmønster som gir bedre grunnlag for å utnytte markedspotensialet av ulike torskearter.
- Kartlegge og dokumentere miljøbelastningen, og drivere for denne, i torskesektoren.
- Foreslå tiltak for å redusere miljøbelastningen i torskesektoren knyttet til fangst- og produksjonsmønster og forvaltning.
- Utvikle kunnskap om hvordan kundenes krav om dokumentasjon av miljøbelastning vil påvirke struktur og lønnsomhet i norsk torskesektor.

Konvensjonell (saltfisk, klippfisk og tørrfisk)

FHF har i 2012 hatt fokus på automatiserte løsninger i saltfisk, klippfisk og tørrfiskindustrien, knyttet til fjerning av svarthinne, merking av saltfisk og klippfisk, pakking av klippfisk, og automatisering av sperreprosessen i tørrfisk. Økt automatisering kan gi bedre arbeidsmiljø og øke produktiviteten og lønnsomheten i enkeltbedrifter.

FHF har hatt fokus på kvalitetsforbedring av råstoff til klippfiskproduksjon. Det har videre vært arbeidet med å øke kunnskap om vekst, vekstforhold og overlevelse av rødmidd ved dagens produksjon av salt- og klippfisk, og finne de produksjonsparametere som har størst innvirkning på vekst av rødmidd. FHF har videreført arbeidet med å utvikle produksjonsmetoder for hvitere saltfisk og økt utbytte, samt kvalitetsstabilisering av

lettsaltet og fullsaltet torsk. Arbeidet for å dokumentere årsaker til fryseskader hos tørrfisk og effektene av frost på tørrfiskkvaliteten har også vært videreført i 2012.

FHF har i 2012 hatt fokus på «Rasjonell klippfisk produksjon» der det fokuseres på hvordan en kan øke produksjonen, effektivisere arbeidsoppgavene og redusere drifts- og energikostnadene for ulike typer anlegg.

Pelagisk

Reduserte kvoter av NVG sild har påvirket lønnsomhet og inntjening for pelagisk konsumindustri i 2012. Industrien sliter med lav inntjening og flere anlegg har i 2012 hatt liten eller ingen produksjon av NVG-sild. Den lave lønnsomheten har påvirket hvilke FoU-oppgaver som har blitt prioritert i perioden. FoU-prioriteringene i pelagisk sektor i 2012 har vært samlet følgende retninger:

- Forskning og utvikling rettet mot restråstoff
- Økt foredlingsgrad
- Reduserte kostnader.

Restråstoff fra foredling av pelagisk fisk (primært NVG-sild) utgjør en betydelig andel av totalt restråstoff fra norsk fiskerinæring. Utnyttelse av restråstoff til konsum har blitt prioritert gjennom tre ulike prosjekter: «Restråstoff til konsum», «Umoden rogn fra NVG-sild til konsum» og prosjektet «Teknologi for fraksjonering av restråstoff».

Økt inntjening kan også skapes ved større foredlingsgrad og bredere differensiering i bransjen. Det ble derfor igangsatt et arbeid med å utvikle en alternativ produksjon av matjes-sild. Gjennom prosjektet «Alternativ produksjon av matjes» har man oppnådd interessante resultater i lab-skala for nordsjøsild. Resultatene vil bli videreført for uttesting på NVG-sild høsten 2013.

Kostnadene med emballering av pelagisk fisk vil for de fleste anlegg utgjøre en betydelig kostnad fordi volumet fra pelagisk konsumindustri er betydelig. En liten reduksjon av enhetskostnadene for emballasje, vil totalt sett for et anlegg gi betydelige økonomiske besparelser. Gjennom prosjektet «Emballasje av pelagisk fisk – et mulighetsstudium» går en grundig inn å ser på hva som kan gjøres med emballeringen for å redusere kostnadene eller for å øke prisen på det ferdige produktet.

Verdikjedeperspektivet er søkt ivaretatt i det igangsatte arbeidet. FHF satset i 2012 på å bedre kvaliteten på bransjesamlinger. «Pelagisk Samling» i desember, 2012 samlet over 120 personer med interesse for pelagisk sektor. Det har aldri tidligere vært samlet tilsvarende antall personer med interesse innen pelagisk næring i FHF-regi. «Pelagisk samling» var i 2012 regnet for å være en av de viktigste møteplassene for dialog mellom ulike deler av næringen.

Det har vært gjennomført 3 møter i Faggruppe for pelagisk FoU og flere bedriftsbesøk langs kysten. Bedriftsbesøkene har vært viktig for å kunne fange opp gode og næringsrettede prosjektideer.

FoU innen havbruk – bærekraft – kvalitet – robust fisk

Fokus er også rettet mot utvikling av kunnskap som kan sikre produksjon av en mest mulig robust og frisk fisk med minst mulig svinn fra smoltutsett til slakting og løse utfordringer med lakselus og rømt laks. FHF søker også å se kvalitet på sluttproduktet i forhold til konsumentens krav og å avdekke årsaker til kvalitetsavvik som skyldes påvirkning gjennom hele produksjonskjeden fra avl til gaffel.

Som helt sentrale, grunnleggende forskningsverktøy har FHF over flere år bidratt til at både laksens og lakselusa sine arvestoff (genom) i løpet av 2012 er tilnærmet ferdig kartlagt og tilgjengelig. Endelig publisering forventes i 2013. Kunnskap fra dette arbeidet er allerede tatt i bruk i avlsarbeidet for raskere fremgang i produksjon av mer sykdomsresistent fisk. FHF har i 2012 fått utarbeidet en rapport som belyser hvilke muligheter kartleggingen av laksens genom vil kunne gi norsk havbruksnæring i årene som kommer. Kartleggingen av lakselusa sitt genom var noe av grunnlaget for at et eget senter for lakselusforskning ledet av Universitetet i Bergen kom i aktiv drift i 2011. FHF deltar ikke direkte med finansiering av senteret, men har tett samspill med den forskningen som utføres i regi av senteret.

Fra FHF ble etablert i 2001 og frem til og med 2010 ble det totalt investert 30 millioner kroner i forskning om lakselus. De to siste årene er innsatsen økt betydelig, med samlet investering i lakselusrelatert forskning bare fra FHF på over 40 millioner. Total innsats i prosjekter om lakselus der FHF deltar med finansiering i perioden 2001–2012 er på langt over 100 millioner kr, om lag 50 prosent av dette fra FHF. Det overordnede målet for innsatsen er å redusere luseproblemene for villfisk og oppdrettsfisk, utvikle kontrollmetoder uten bruk av medikamenter, og med det også bidra til å forlenge

levetiden for de eksisterende behandlingsmidlene. Ulike løsninger med skjerming av øverste del av nøtene med «skjørt» viser lovende resultater. Videreutvikling av konseptet med utvikling av en laserbasert metode for å oppdage og uskadeliggjøre lakselus på levende fisk, som FHF har vært medvirkende til igangsetting av, pågår nå i tett samarbeid mellom utstyrsleverandør og næringen. En oppsummering våren 2013 viste at det arbeides med utvikling av over ti ulike ikke-medikamentelle metoder for kontroll med lus, flere av disse synes lovende og FHF investerer forskningsmidler i flere av disse løpene.

FHF har over mange år investert i forskning som har gitt solid kunnskap for utvikling av den tekniske standarden dagens oppdrettsanlegg må oppfylle for å redusere risiko for rømming til et minimum. I 2012 startet FHF et større prosjekt der målsettingen er å øke kunnskapen om samspillet mellom den menneskelige faktor og teknologien, og utnytte dette for å redusere risiko for rømming. Statistikk over forekomst av rømt oppdrettslaks i naturen, spesielt synkende innslag av oppdrettslaks i elver i gytesesongen, kan tyde på at dette er i ferd med å gi effekt. FHF bidrar til forskning for å redusere usikkerheten om hvor mye og hvordan rømt oppdrettslaks opptrer i naturen, og hvilken interaksjon som skjer med villfisk. Nye genetiske metoder gjør at det i dag er mulig å studere dette med større sikkerhet enn tidligere. Metoder FHF har vært med på å igangsette, gjør det også mulig å bruke genmarkører for å spore fisk tilbake til anlegget den rømte fra. Kartleggingen av laksens genom har allerede bidratt til en enorm økning i antall mulige genmarkører for slikt arbeid, noe som forventes å bidra til langt bedre sikkerhet i slik sporing. I 2011 startet FHF seks nye prosjekter med målsetting om visuell identifisering av om en laks er en villaks eller oppdrettslaks, for deretter å kunne spore laksen tilbake til eieren. Økt kunnskap om fiskevelferd og hvor raskt sårheling skjer er sentralt om fettfinnen skal klippes bort. DNA, sjeldne jordmetaller som sporstoff og andre sporstoffer gitt via stamfisk eller vaksine er metoder det nå forskes aktivt på. Hovedresultatene fra disse prosjektene vil foreligge i løpet av 2013.

Suksess til norsk laks bygger på forbrukers opplevelse av kvalitet som stimulerer til gjenkjøp. Sikring av kvalitet i hele verdikjeden er et viktig satsingsområde. Ved utgangen av 2012 ble det satt i gang et større prosjekt for å kartlegge utbredelse og finne mulige tiltak som kan begrense dannelse av mørke flekker, melanin i laksefilet. Det skal forskes på betydningen av vaksiner, fôret og på mekaniske skader som årsak til dannelse av mørke flekker.

Bløt fisk og spalting er årsak til vesentlige kvalitetsproblemer i laksenæringen. Siden 2008 har FHF bidratt til forskning på område med et mål om å lære tilstrekkelig til å kunne sette inn effektive tiltak. Så langt har det vist seg å være sammenheng mellom veksthastighet og tekstur i laksefilet.

Fokuset innen innsatsområdet robust fisk er å bidra til en sterk og robust fisk som presterer godt under oppdrettsbetingelser. Dødelighet hos laks kan forårsakes av mange faktorer i kombinasjon, som blant annet mikroorganismer, miljøpåvirkninger, oppdrettsbetingelser og feilernæring. For å bedre overlevelsen i sjøfasen, økte FHF i 2012 fokus på hva som påvirker robusthet hos fisken (som helsefôr og mineralernæring), hvordan unngå spredning av sykdomsfremkallende virus og bakterier og strategier for bedre sykdomskontroll.

Det er også rettet en stor innsats inn mot enkelt sykdommer som Vintersår, Kardiomyopatisyndrom (CMS), Infeksiøs pancreas nekrose (IPN), Hjerter- og skjelettmuskelbetennelse (HSMB) og Pancreas disease (PD), og FHF har også etablert et prosjekt som skal identifisere årsaker til gjelleproblemer. Dette er sykdommer som alle opptrer i sjø, og som bidrar til dødelighet og redusert

Kommunikasjon

FHF tok i 2012 en mer aktiv rolle i å synliggjøre områder og temaer der næringsrettet FoU ville være viktig. Innenfor disse prioriteringene tok FHF aktiv del i konferanser og samlinger for å synliggjøre næringens FoU resultater.

FHF lanserte i desember 2012 en ny webside, som vil være en viktig kilde for næringsaktører når det gjelder resultater fra FoU prosjekter. www.fhf.no gir også en bedre innsikt over hvordan FHF arbeider. Websiden har god oversikt over egne FHF samlinger, samt et godt påmeldingssystem.

FHF deltok med stand på Nor-Fishing 2012, en god arena for dialog med næringen. Gjennom året ble FoU prosjekter og – aktiviteter løpende og aktivt kommunisert eksternt, blant annet gjennom kronikker til region og lokal aviser. FHF hadde i 2012 fast kronikk spalte i Fiskeribladet Fiskaren hver 8.uke.

Effektmåling

FHF har fått gjennomført et forprosjekt der det er kartlagt målemetoder for effektmåling som er i bruk i Norge og OECD-området. Det vil arbeides videre med å få frem ulike modeller for evaluering.

3 Økonomi og driftsforhold i 2012

Regnskap

FHF's budsjett for 2012 var opprinnelig på 214 mill. kr, hvorav 191,5 mill. kr var avsatt til FoU-aktiviteter. I tillegg var det satt av 22,5 mill til administrasjon, kommunikasjon og formidling. Budsjettet for 2012 er så langt det høyeste budsjettet i FHF's historie. FHF's treårige satsing på helse og sjømat (15 mill. kr over 3 år) ble igangsatt først i 2013 og 15 mill. avsatt til dette området i 2012 ble derfor flyttet til 2013. Budsjettet til fiske/fangst fikk dessuten en ekstraordinær økning på 5 mill. kr i 2012. Totalt budsjett endte derfor på 204 mill. kr, hvorav 181,5 avsatt til FoU-aktiviteter.

FHF's inntekter kommer fra en lovpålagt FoU-avgift på tre promille av eksport av fisk og fiskevarer, samt renteinntekter. Budsjetterte inntekter fra FoU-avgiften i 2012 var 162,8 mill. kr, mens bokførte inntekter fra FoU-avgiften ble 163,4 mill. kr.

FHF har ikke egenkapital. Regnskapet føres etter sammenstillingsprinsippet. Dette innebærer at det ikke kan inntektsføres mer enn det som kostnadsføres. Årsresultatet for 2012 blir 0 kroner, og FHF har ikke noe overskudd å disponere. Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. I henhold til regnskapslovens § 3-3 bekrefter styret at denne forutsetningen er til stede. Det er også rom for å videreføre FHF's løpende FoU-satsinger.

FHF ga i 2012 tilsagn til FoU-prosjekter for 162,6 mill. kr. FHF betaler som hovedregel ut midlene etterskuddsvis, noe som innebærer at en stor del av tilsagnene fra 2012 først vil utbetales i kommende år. Bokførte prosjektkostnader i 2012, som for en stor del gjelder tilsagn som er gitt tidligere år, er på 175,3 mill. kr. Av dette gjelder 4,7 mill. kroner prosjektkostnader i Sett Sjøbein.

Bankinnskudd per 31.12.2012 var på 247,6 mill. kr. Ved utløpet av regnskapsåret 2012 var det det bundet opp 33 mill. kr mer enn mottatte FoU-innbetalinger fra Sjømatrådet

pr 31.12.2012. Dette skyldes at det i 2012, med nødvendig forbehold, ble bevilget 50,8 mill. kr for årene 2013 til 2014.

Driftsrammer

FHF er registrert i Brønnøysundregistrene og andre offentlige registre. Ernst & Young er revisor. FHF ansatte i 2012 en Controller som bl.a. skal føre regnskap i FHF. Stillingen ble tiltrådt 13. august 2012. Avtalen med regnskapsfører Terry Økonomi AS-ARS ble sagt opp med virkning fra 1. september 2012.

Det er utarbeidet en egen økonomiinstruks i FHF. Økonomiinstruksen angir styrets og sekretariatets ansvar for økonomiforvaltning og regnskap. Den angir også prinsipper for risikoplassering, fullmaktsgrenser for disponering av midler, samt rutiner for anvisning, utbetaling og plassering av midler. Økonomiinstruksen ble endret i februar 2012. Det ble åpnet for at administrerende direktør kan delegerer fullmakter innenfor avtalte områder til nestleder. I tillegg ble det foretatt endringer av språklig karakter.

I økonomiinstruksen, og i egne retningslinjer tilknyttet instruksen, er det nedfelt at FHF skal ha lav risiko på plassering av midler. Per 31.12.2012 hadde FHF driftskonto og høyrentekonti i sparebankene, Trøgstad og Aurskog samt i Sparebanken Øst. FHF har dessuten midler plassert i DnB Nor og DanskeBank.

Årlig styregodtgjørelse til styreleder er på 90 000 kr, til 1.nestleder på 70 000 kr, til 2. nestleder på 60.000 kr og til de øvrige styremedlemmer på 50 000 kr. Ved deltakelse på styremøter gis varamedlemmer en sats på 4 000 kr per møte. Ellers følger FHF statens satser for diett, overnatting og bilgodtgjørelse.

Standardvilkår for bevilgninger i regi av FHF inneholder blant annet rutiner for økonomi- og regnskapsrapportering. Prosjekter som gjennomføres av andre virkemiddelaktører på vegne av FHF, følger som hovedregel de retningslinjer som gjelder i de aktuelle institusjoner.

Administrasjonen

FHF's administrasjon besto ved årsskiftet av 19 personer: administrerende direktør, 11 fagsjefer, økonomi og administrasjonssjef, kommunikasjonssjef, controller, to informasjonsrådgivere, personalsjef og en konsulent. I mai 2012 ble de tidligere stillingene som FoU-koordinator omgjort til fagsjefstillinger og direkte underlagt administrerende direktør. En omorganisering skjedde også på økonomi- og administrasjonssiden gjennom opprettelse av stillingen som økonomi- og administrasjonssjef som leder for de andre administrative stillingene i FHF. Kommunikasjonsavdelingen består av kommunikasjonssjef og en informasjonsrådgiver. I tillegg var det ved årsskiftet en prosjektleder og to prosjektmedarbeidere tilknyttet rekrutterings- og kompetanseprosjektet Sett Sjøbein plassert i Trondheim.

Det foreligger egne personalpolitiske retningslinjer og pensjons- og forsikringsordning for ansatte i FHF. Arbeidsforholdene i FHF vurderes som tilfredsstillende, og det har ikke vært noen skader eller ulykker i løpet av året. Sykefraværet har i 2012 vært på 1,9 prosent eller 110 av totalt 4 949 dagsverk.

FHF leide frem til 1. juli 2012 lokaler tilknyttet hovedkontoret til Innovasjon Norge i Oslo. Fra 1. juli 2012 er FHF lokalisert i nye lokaler i Universitetsgata 10 og miljøhensyn ivaretas gjennom leieavtalen med Universitetsgaten 10. FHF har dessuten kontorer i Trondheim, Ålesund og Tromsø. FHF har to kontorer i Trondheim, samlokalisert henholdsvis med FHL og Norges Fiskarlag. I Tromsø er FHF samlokalisert med FHL og Norges sjømatråd. I Ålesund er man samlokalisert med FHL. De generelle miljøhensyn ivaretas gjennom leieavtalene. FHF forurensar ikke det ytre miljøet.

FHF har målsetting om full likestilling mellom kvinner og menn. Organisasjonen tar sikte på at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering. Selskapet har tradisjonelt rekruttert fra miljøer hvor antall kvinner og menn er jevnt representert. Ved utgangen av 2012 bestod fast ansatte i FHF av åtte kvinner og ti menn. Arbeidstidsordninger i FHF følger av de ulike stillinger og er uavhengig av kjønn.

Arne E. Karlsen fratrådte stillingen som adm. direktør 19. april 2013. Økonomi- og administrasjonssjef Anne Margrethe Olsen ble konstituert som adm. direktør fra samme tidspunkt frem til ny direktør er på plass.

Styret takker administrasjonen for arbeidsinnsatsen og for godt utført arbeid i 2012.

Oslo, 11. juni 2013

Jan Skjærvø
styreleder
Sign.

Irene Heng Lauvsnes
1. nestleder
Sign.

Rolf Jørn Karlsen
2. nestleder
Sign.

Janita Arhaug
styremedlem
Sign.

Geir Molvik
styremedlem
Sign.

Thomas Farstad
styremedlem
Sign.

Anne Berit Aker Hansen
styremedlem

Anne Margrethe Olsen
Administrerende direktør
(konstituert)

Sign.

Sign.

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond
 Resultatregnskap 01.01-31.12.

	Note	2012	2011
RESULTATREGNSKAP			
DRIFTSINNEKTER			
Inntektsført FoU avgift	2	183 979 671	173 941 918
DRIFTSKOSTNADER			
Prosjektkostnader	4	175 324 347	161 153 378
Lønnskostnader	5	10 842 087	5 767 352
Ordinære avskrivninger/ nedskrivning	10	501 933	395 623
Tilb.føring av tidl.års avsetning mva	6	-1 126 368	1 579 464
Andre driftskostnader	6	5 337 167	5 046 100
Sum driftskostnader		190 879 166	173 941 918
DRIFTSRESULTAT		-6 899 495	0
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Renteinntekter		6 910 354	7 702 550
Rentekostnader		10 859	5 933
Overført til ikke realiserte prosjekter		0	7 696 617
Netto finansposter		6 899 495	0
ÅRSRESULTAT		0	0

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond
Balanse pr. 31.12.

EIENDELER

	Note	2012	2011
ANLEGGSMIDLER			
Kontormaskiner		765 427	151 268
IKT-løsning		1 714 630	1 338 747
Sum varige driftsmidler	10	2 480 057	1 490 015
Finansielle driftsmidler			
Pensjonsmidler	3	559 490	209 794
Sum finansielle anleggsmidler		559 490	209 794
SUM ANLEGGSMIDLER		3 039 547	1 699 809
OMLØPSMIDLER			
Ikke mottatt FoU avgift, tilskudd fra FKD og IN		57 200 823	31 665 830
Andre kortsiktige fordringer	9	587 270	4 833 332
Bankinnskudd	1	247 577 387	269 478 750
Sum omløpsmidler		305 365 480	305 977 912
SUM EIENDELER		308 405 027	307 677 721

BUNDNE OG UBUNDNE PROSJEKTMIDLER OG OG GJELD

BUNDNE OG UBUNDNE PROSJEKTMIDLER

Avsetning til prosjekter t.o.m. 2015		219 761 914	238 721 826
Avsetning reserve	11	15 000 000	15 000 000
Ikke disponerte midler		-32 963 957	-40 767 506
Bundne og ubundne prosjektmidler	2	201 797 956	212 954 320

GJELD

Kortsiktig gjeld

Leverandørgjeld		79 400 752	58 943 411
Avsetning merverdiavgift	6	17 040 758	18 167 127
Skyldig offentlige avgifter		1 927 611	1 433 617
Annen kortsiktig gjeld		8 237 950	16 179 247
Sum kortsiktig gjeld		106 607 071	94 723 401

Sum gjeld

SUM BUNDNE OG UBUNDNE PROSJEKTMIDLER OG OG GJELD		308 405 027	307 677 721
---	--	--------------------	--------------------

Oslo, 11. juni 2013

Jan Skjærvø
styreleder

Irene Heng Lauvsnes
1. nestleder

Rolf Jørn Karlsen
2. nestleder

Janita Arhaug
styremedlem

Geir Molvik
styremedlem

Thomas Farstad
styremedlem

Anne Berit Aker Hansen
styremedlem

Anne Margrethe Olsen
administrerende direktør (konstituert)

Kontantstrømoppstilling

	2012	2011
Kontanstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Sum innbetalt FoU-avgift	147 348 380	181 645 908
Sum utbetalinger til prosjekter og sekretariatkostnader	-158 562 241	-128 206 902
Utbetalinger til ansatte, pensjonsinnretninger, arbeidsgiveravgift, skattetrekk m.v.	-16 105 881	-8 638 689
Innbetalinger av renter (renteinntekt)	6 910 354	6 960 794
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-20 409 388	51 761 111
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-1 491 975	-24 699
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-1 491 975	-24 699
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	0	0
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0
Netto endring i betalingsmidler	-21 901 363	51 736 412
Betalingsmidler IB	269 478 750	218 223 341
Betalingsmidler UB	247 577 387	269 478 750
Sammenhengen mellom ordinært resultat og kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter er slik:		
Ordinært resultat	0	0
Ordinære avskrivninger	501 933	395 623
Endringer i leverandørgjeld	20 457 341	16 374 839
Endringer i pensjonsforpliktelse	-349 696	-70 626
Endringer i andre tidsavgrensingsposter	-41 018 966	35 271 068
Sum netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-20 409 387	51 970 905

Forskningsfondet er stiftet 01. februar 2001. Årsregnskapet dekker perioden 01.01.12 - 31.12.12.

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF) er en finansieringsordning for forskning og utvikling i fiskeri- og havbruksnæringen. Ordningen er hjemlet i lov av 7. juli 2000 nr. 68 og forskrift av 11.10.2000 - om avgift til forskning og utvikling i fiskeri- og havbruksnæringen. Ordningen trådte formelt i kraft fra 1. januar 2001.

Fondets midler skal benyttes til næringsrettet forskning til nytte for hele eller deler av næringen gjennom tilskudd til forskningsprogrammer og større prosjekter. Inntektsgrunnlaget er en forskningsavgift på 3 promille av eksport av fisk og fiskevarer. Bortsett fra perioden november 2006 til juli 2009 har Norges Sjømatråd (tidligere Eksportutvalget for fisk) vært ansvarlig for å inndrive FoU-avgiften for deretter å overføre midlene til Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond. Fiskeridirektoratet hadde da denne oppgaven. Fondet har ikke egenkapital, men finansieres med FoU- midler.

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk

a) Inntektsføringsprinsipper

Hovedformålet med regnskapet er å måle resultatet i regnskapsperioden. Måling av regnskapsmessig resultat innebærer sammenstilling av inntekter og kostnader i perioden

FoU avgift og andre tilskudd som det er knyttet spesielle betingelser til bruken av, enten pålagt eksternt eller internt, inntektsføres i takt med at de virkelig benyttes til de formål de er øremerket for. Prosjektkostnader resultatføres ved innrapportering til FHF. Innkrevet FoU avgift som ikke er inntektsført regnskapsføres på egen linje i balansen.

Øremerkede renteinntekter resultatføres brutto som en finanspost og tilbakeføres til ikke realiserte prosjektkostnader. Renteinntektene vil deretter inntektsføres som driftsinntekter i takt med at de virkelig benyttes til de formål de er øremerket for.

b) Omløpsmidler/Kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

c) Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

d) Pensjoner

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuariemessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang, osv. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelser i balansen. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner fordeles over antatt gjenværende opptjeningstid. Endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik i beregningsforutsetningene (estimatendringer) fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid hvis avvikende ved årets begynnelse overstiger 10 % av det største av brutto pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn. Planendringer amortiseres over forventet gjenværende opptjeningstid. Det samme gjelder estimatavvik i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene (korridor).

e) **Kontantstrømoppstilling**

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet i henhold til den direkte metode. Likviditetsbeholdningen er definert som summen av kontanter og bankinnskudd

f) **Anleggsmidler**

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets forventede levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller

Note 1 Bankinnskudd

	2012	2011
Bundne skattetrekksmidler:	1 193 741	910 830

Note 2 Bundne og ubundne prosjektmidler

Ikke disponerte midler er akkumulert avgift overført fra Norges sjømatråd som ikke er kostnadsført eller satt av til prosjekter. FHF inntektsfører FoU avgift idet den benyttes til bevilgede prosjekter.

	2012	2011
Bundne og ubundne prosjektmidler pr. 1.1	212 954 320	217 223 380
Tilskudd fra FKD og IN	9 500 000	1 200 000
Innkrevet FoU avgift	163 383 373	160 681 685
Korr. gamle prosjekt, påvirker ikke resultat eller disp.midler	-60 066	0
Midler fra Foreningen Salmon of Europe pga avvikling	0	94 556
Netto finansposter	6 899 496	7 696 617
Inntektsført FoU avgift inneværende år	-190 879 167	-173 941 918
Bundne og ubundne prosjektmidler pr. 31.12	201 797 956	212 954 320

"Overført til ikke realiserte prosjekter" i resultatregnskapet fremkommer med null i 2012 grunnet endring i regnskapsføringen. Tidligere ble nullstilling av renteinntekt ført som en finanspost.

Fra og med 2012 blir renteinntektene inntektsført direkte på Offentlige tilskudd under driftsinntektene.

Netto finansposter (6.899.496) og Inntektsført FoU avgift inneværende år (-190.879.167,-) blir -183.979.671,- altså det samme som Inntektsført FoU-avgift.

Note 3 Pensjonsforpliktelse

FHF's pensjonsordningen tilfredsstiller lovkravene til obligatorisk tjenestepensjon, og gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene er dekket gjennom et forsikringsselskap. FHF lukket sin ytelsesbaserte pensjonsordning for nye medlemmer 31.12.2012 og gikk over til en innskuddsbasert pensjonsordning 1.1.2013.

	2012	2011
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	1 955 858	777 960
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	184 160	181 607
Avkastning på pensjonsmidler	-199 828	-171 660
Administrasjonskostnader	50 702	41 575
Estimatavvik	0	0
Arbeidsgiveravgift	280 716	116 957
Resultatført aktuariell gevinst	95 827	44 456
Pensjonskostnader inkl. arbeidsgiveravgift	2 367 434	990 895

	2012	2011
Beregnete pensjonsforpliktelser pr 31.12	7 087 007	4 855 494
Pensjonsmidler (til markedsverdi) pr 31.12	4 917 483	-3 006 934
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	2 659 873	-2 032 429
Arbeidsgiveravgift	-69 139	-25 925
Netto pensjonsfordring (-)/forpliktelse (+)	-559 489	-209 794

Økonomiske forutsetninger:

Diskonteringsrente	4,20 %	3,80 %
Forventet lønnsregulering	3,50 %	3,50 %
Pensjonsregulering/G-regulering	3,25 %	3,25 %
Forventet avkastning på fondsmidler	4,00 %	4,80 %

De aktuarmessige forutsetningene er basert på Norsk Regnskapsstiftelses forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

Note 4 Prosjektkostnader

	2012	2011
Forprosjekter/Strategiarbeid	124 713	5 490 757
Fellestiltak for hele næringen	26 614 483	25 538 383
Fiske og Fangst	41 895 147	31 022 299

Industri/Foredling	32 546 468	35 610 107
Havbruk	65 331 934	53 081 688
Informasjonsformidling	3 427 689	3 554 421
Administrasjon (eksterne prosjekter)	526 653	1 492 603
Evaluering	125 000	127 633
Prosjekt for økt rekruttering til marin sektor (Sett Sjøbein)	4 732 259	5 235 488
	175 324 347	161 153 378

Av 175 mill kr i prosjektkostnader utgjør 6,3 mill kr lønns- og driftskostnader for totalt syv fagsjefstillinger samt kostnader for ni faggrupper.

Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) bevilget i brev av 1. februar 2008 midler til å starte opp et prosjekt for å øke rekrutteringen til marin sektor (Sett Sjøbein). Til og med 2012 har FKD tildelt 15,6 mill. kr til prosjektet. FHF forvalter midlene innenfor de rammene som er gitt av departementet og har i tillegg bevilget 6 mill kr av egne midler. Midlene finansierer tre administrative fulltidsstillinger og prosjektvirksomhet. Prosjektet Sett Sjøbein er lokalisert i Trondheim, og leier lokaler av Norges Fiskarlag i Pirsenteret. Administrasjonskostnader (inkl. styringsgruppekostnader) var for 2012 var 2,9 mill. kr.

Note 5 Lønnskostnader administrasjon

	2012	2011
Lønn	7 502 554	4 400 968
Arbeidsgiveravgift	1 468 957	850 839
Pensjonskostnader inkl. arbeidsgiveravgift (ekskl. Sett Sjøbein)	1 242 686	404 192
Andre lønnsrelaterte ytelser	627 890	111 353
Sum	10 842 087	5 767 352

Gjennomsnittlig antall ansatte som har blitt belastet administrasjonbudsjettet i 2012 er 11, hvorav fire fagsjefstillinger. De øvrige syv fagsjefstillingene er belastet fagbudsjettene jfr. note 4.

Note 6 Andre driftskostnader administrasjon

Andre driftskostnader	2012	2011
Honorar regnskap og lønn	1 408 221	932 500
Innleid arbeidskraft	24 543	1 378 054
Konsulentbistand	177 348	204 604
Reise	507 974	336 703
Representasjon	15 436	2 772
Annonser/markedsføring	221 545	336 689

Trykkeri/årsmeldinger etc.	750	7 937
Leie lokaler	637 434	398 212
Andre driftskostnader	2 343 915	1 448 628
Avsetning merverdiavgift	-1 126 368	1 579 464
Sum andre driftskostnader	4 210 799	6 625 564

Det er tidligere foretatt avsetning ihht. forsiktighetsprinsippet for eventuelle fremtidige forpliktelser, grunnet usikkerhet om deler av aktiviteten i FHF er avgiftspliktig. Avsetning eldre enn ti år er tilbakeført inkl. rentersrenter. Det er ikke foretatt ny avsetning i 2012 da ingen av årets prosjekt ansees som avgiftspliktige. Avsetning for rentersrente på tidligere års avsetning er utført i 2012.

Note 7 Ytelser/godtgjørelser til direktør, styret og revisor

	Lønn	Andre ytelser	Pensjonskostnad
Personer			
Arne Erling Karlsen (adm. dir.)	1 140 669	27 066	157 691

Det foreligger ingen sluttavtale eller bonusavtale for nåværende administrerende direktør. Styremedlemmer eller administrerende direktør har ikke lån i fondet per 31.12.12.

	2012	2011
Styrehonorarer	428 000	428 000
Revisor	2012	2011
Lovpålagt revisjon (inkl. mva.)	129 375	132 500
Revisjonsrelaterte tjenester (inkl. mva)	12 500	38 000
Skatterelaterte tjenester (inkl. mva)	0	9 938
Andre tjenester (inkl. mva)	145 368	111 406

Note 8 Vesentlige avtaler

FHF inngikk på slutten av 2006 en ny fremleieavtale med Innovasjon Norge vedr. lokaler Tollbugt. 32 i Oslo. Kontrakten gjaldt f.o.m. 1.1.2007 t.o.m. 31.12.2011, men ble forlenget til 1.7.2012. Avtalen omfattet kun leie av areal. Fra 1.7.2012 er det inngått ny leieavtale med Universitetsgaten 10 AS. Leiekostnadene var i 2012 på kr 476.006. FHF har leieavtale med Norges Fiskarlag vedrørende leie av kontorlokaler i Trondheim for 3 ansatte i prosjektet Sett Sjøbein og 2 av FHF's fagsjefer. Leiekostnadene var i 2012 kr 530.468. I tillegg er det leieavtaler for lokaler til fagsjefer i Tromsø, Trondheim og Ålesund. Leiekostnadene for disse lokalene var i 2012 på kr. 474.402.

Note 9 Andre kortsiktige fordringer

FHF gir tilskudd til prosjekter hos Nofima. Det ble i januar 2010 forskuddsbetalt kr 21.627.255 til 2009 - bevilgninger. Kr 107.570 av disse kostnadene er ennå ikke påløpt på prosjektene hos Nofima.

Note 10 Varige driftsmidler

	Maskiner og inventar	IKT-løsning	Elektronisk arkiv	Sum varige driftsmidler
Anskaffelseskost pr. 1.1.12	600 210	2 160 681	0	2 760 891
Tilgang kjøpte driftsmidler 2012	780 156	379 036	332 783	1 491 975
Anskaffelseskost pr. 31.12.12	1 380 366	2 539 717	332 783	4 252 867
				0
Akkumulerte avskrivninger 31.12.12	-614 940	-1 157 870	0	-1 772 809
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.12	0	0	0	0
				0
Balanseført verdi pr 31.12.12	765 427	1 381 848	332 783	2 480 057
				0
Årets avskrivninger	165 997	335 936	0	501 933
Årets nedskrivninger	0	0	0	0

Maskiner og inventar er avskrevet etter lineær metode, kontormaskiner over 3 år og inventar over 10 år.

IKT-løsning avskrives lineært over 5 år med oppstart juli 2009.

Elektronisk arkiv avskrives over 5 år så snart prosjektet er slutført.

Note 11 Avsetning reserve

Det er satt av 15 mill kr til dekning av forpliktelser i forbindelse med evt. nedleggelse av FHF (f.eks. lønn, husleie, andre avtaler) samt til eventuelle uforutsette krav som skulle følge av FHF's virksomhet.

Til styret i Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond, som består av balanse per 31. desember 2012, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og administrerende direktørs ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende direktør er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og administrerende direktør finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2012 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og administrerende direktør har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 13. juni 2013
ERNST & YOUNG AS

Tommy Romskaug
statsautorisert revisor